

عنوان مقاله:

مختصات موسیقایی غزلیات سعدی و حافظ در اوزان دوری

محل انتشار:

جشنواره علمی فرهنگی «آموزگار ادب» گرامیداشت سعدی (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

محمدجواد عظیمی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

در عروض فارسی، هر الگوی وزنی از بخش های مجزای کوچکتری به نام رکن تشکیل شده است، که با تکرار یک یا تناوب دو یا ترتیب چند رکن، شکل می گیرد و ضرب آهنگ (ریتم) مشخصی می یابد؛ در این میان، اوزان متفق الارکان و اوزان دوری به دلیل تکرار یک رکن یا تناوب دو رکن، اوزان کاملاً متقارنی هستند و نسبت به اوزان مختلف الارکان از ضرباهنگ مشخص تری برخوردارند. از سوی دیگر، ارکان نیز در این اوزان، به سبب تکرار یکسان، تشخص بیشتری دارند. سعدی و حافظ معمولاً متناسب با فضای عاطفی و معنایی، ضرب آهنگ اشعار خویش را نسبت به الگوی وزنی آن تغییر داده اند. سؤال اینجاست که مختصات و مؤلفه های موسیقایی غزل های سعدی و حافظ در اوزان دوری چیست و این غزل ها چه مشخصات و ویژگی های آشکار یا پنهان موسیقایی دارند؟ فرضیه ی پژوهش آن است که سعدی و حافظ در اوزان دوری از اختیارات شاعری متناسب با بافت موسیقایی هر وزن استفاده میکنند؛ پس ممکن است در اوزان دوری مختلف، میزان استفاده از اختیارات شاعری متفاوت باشد. از این روی به بحث تحریف نسخ خطی دیوان اشعار سعدی و حافظ به دلیل عدم آشنایی کاتبان با اوزان دوری و ویژگیهای موسیقایی آن خواهیم پرداخت.

کلمات کلیدی:

سعدی، حافظ، موسیقی شعر، عروض فارسی، وزن دوری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/360000>

